

Çağlayan Yıldız

Çok Sıkıcı Müzik Dersleri 13:
Slash (Kesirli) Akorlar

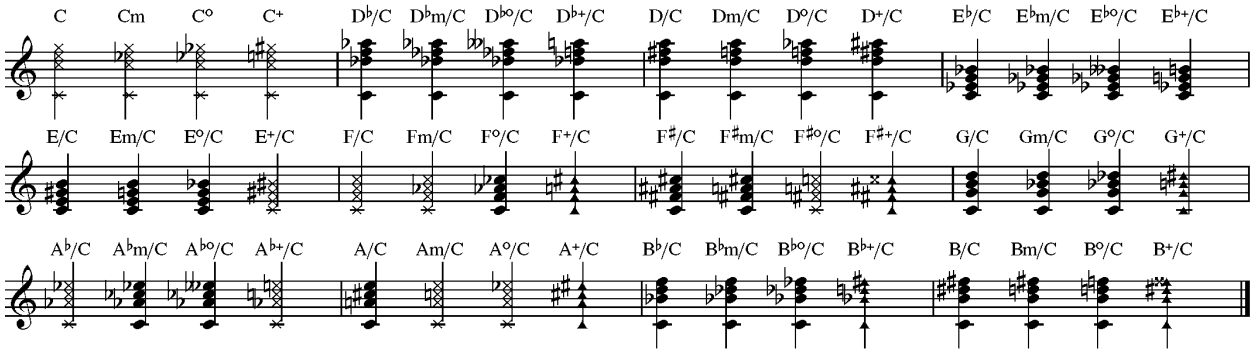
UYARI: CSE (Caz Standartları Enstitüsü)'nün yayınladığı bildiriye göre, kuru kuruya teori bilmek, teoriyi enstrümanında uygulamamak, ve en önemlisi DUYMAMAK; çalışta ve yazışta kuruluğa, gereksiz entelektüel tınlamaya ve kafa karışıklığına neden olabilmektedir. Bu yan etkilerin önlenebilmesi için, teoride öğrenilen her şeyin mutlaka çalınması, -sesiniz çok kötü olsa bile- söylenmesi ve ne yapılıp edilip DUYULMASI gerekmektedir. Ya da bu teori meselesi temelli pas geçilerek, müzik tarihinin her döneminde mümkün olduğu üzere, müzik sadece kayıtlardan dinlenerek/ çalınarak/ (çevrede varsa eğer) ustalardan doğrudan öğrenerek halledilmelidir. Aksi takdirde ileri dönemde ortaya çıkabilecek komplikasyonlardan kurumumuz sorumlu değildir.

Geçen sayıdaki yazıma www.gitardergisi.com ve tüm derslerime de www.caglayanyildiz.com adreslerinden ulaşabileceğinizi bildirerek yine doğrudan konuya giriyorum.

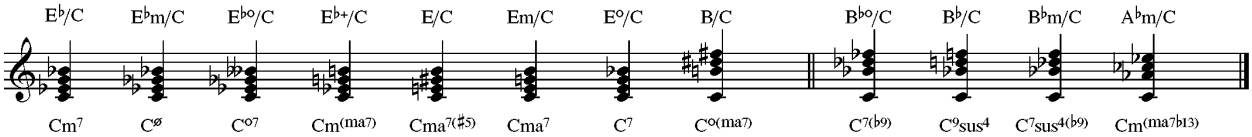
Bu dersimizde de "biz bu triadic armoniyi bitirdik, tüm 4 sesli akorları ve olası tüm "Drop"larını biliyoruz... Quartal armoniyi de geçen yazı sayesinde 1 ayda hallettik. Yok mu daha fazlasıı?" diye galeyana gelen halkımızı sakinleştirmek için Slash (Kesirli) akorlar konusuna değineceğiz. "Ama bu konuya zaten çok değinildiiii" diye isyan edenleri, "ne yani, bir de benden dinleyin, belki farklı bir bakış açısıyla başka şeyler farkedersiniz" diyerek bastırıyorum ve yazıma devam ediyorum.

Slash Akorlar, hem Modern Caz hem de Çağdaş Klasik Müzik'te sıklıkla kullanılır. "Guns N' Roses"daki Slash akorlarıyla sadece isim benzerliği vardır, uzak akrabalık bile yoktur. Bu akorlar, artık sular seller gibi bildiğimiz triad'lara, triad içinde "yer almayan" bir bas nota eklenerek oluşturulur.

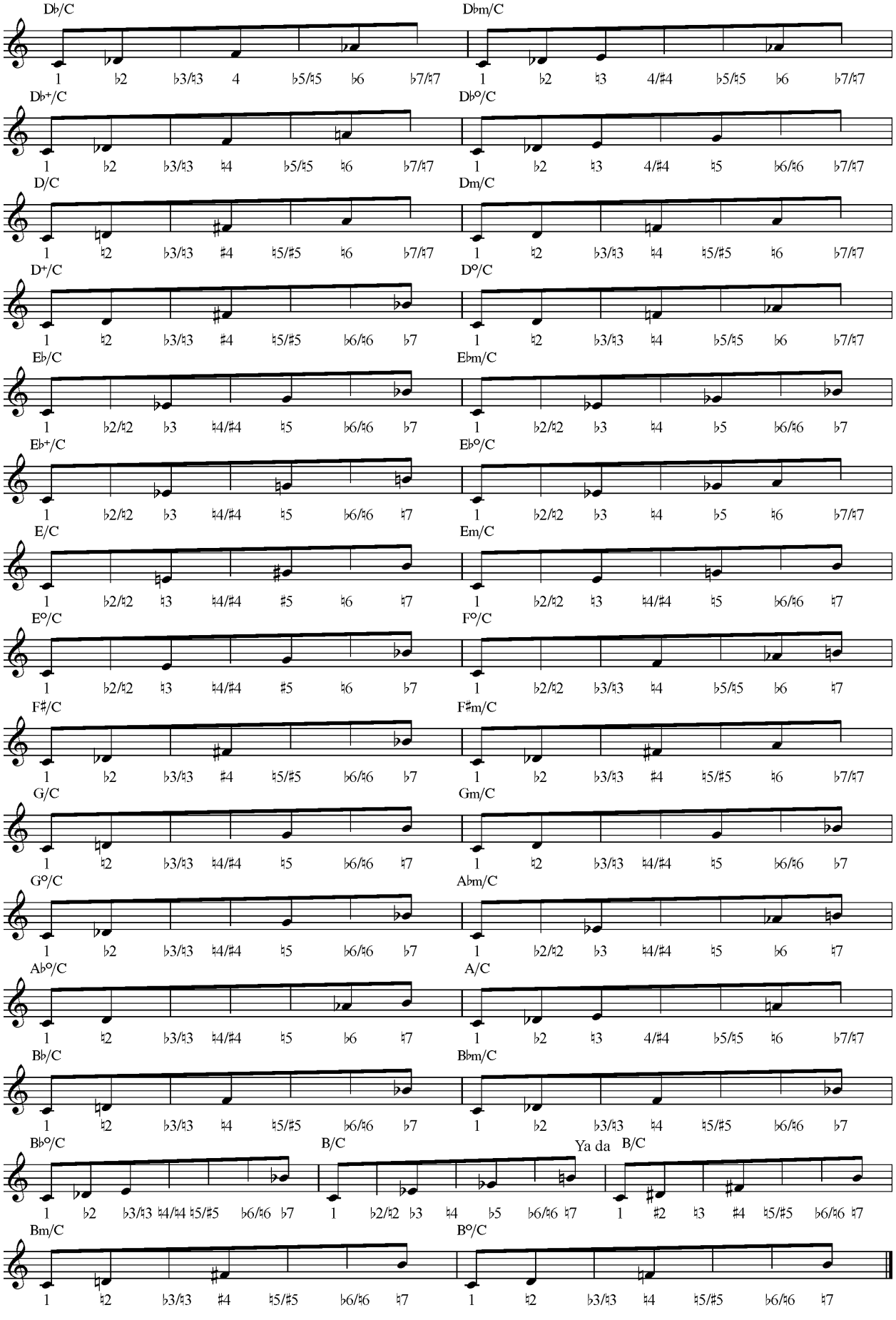
Aşağıda tüm olasılıkları araştırmak için, örnek olarak 4 tip triadı 12 tondan C(do) bas üzerine yazarak, 48 slash akor olasılığının hepsini yazmış oldum. Daha sonra gerçek 4 sesli akorları bulmak için, içinde C(do)nun tekrarlandığı akorları "x" ile işaretledim. Daha sonra "artık" akorların çevrimleri kendilerini her majör 3'lüde bir tekrar ettikleri için bunları da üçgen şekilli notalarla işaretledim. Böylece elimizde 30 tane gerçek slash akor kaldı.

Bu akorları incelediğimizde, bazılarından tamamen bildiğimiz fonksiyonel 4 sesli akorların çıktığını, bazılarından ise bazı "renk akorları"nın çıktığını görüyoruz. Bunu da ortaya çıkan her akorun seslerinin köke göre hangi dereceler olduğunu analiz ederek daha açık bir şekilde görebiliriz.
Öncelikle 8 adet bariz 4 sesli akor, 4 adet de 5lisi olmayan (omit 5) akor çıktığını görüyoruz. Bunların kesirli akor halini üste, fonksiyonel armoni isimlerini de alta yazdım:

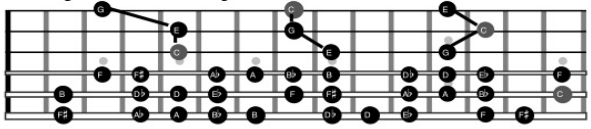

Slash akorların tümüne yeterince uzun bir süre bakarsak ve çalarsak, bize 4 ses verdiklerini, sıklıkla kullanılan 7 sesli dizileri oluşturmak için bize vermedikleri geri kalan 3 sesin ise tarafımızdan isteğe göre çoktan seçmeli olarak doldurulabileceğini fark edebiliriz…belki…
Aslında aşağıda şöyle bir tablo ile herşeyi daha basit de anlatmaya çalışabilirim. Neden olmasın? Slash akorlardan çıkan sesleri normal notalarla, çıkmayanları ise "kafasız" notalarla yazabilirim. Bunların altına alabilecekleri "arıza" (diyez/bemol) seçeneklerini yazabilirim. Böylece karanlık çağlardan beri insanoğlunun peşini bırakmayan "hangi slash akora hangi dizileri çalacağım? ama neden?" sorularına doğal bir yanıt vermiş olabilirim…
Dikkatli olanlarınız (yazıyı okuyan toplam 7 kişiden 2'si) akorların bazı derecelerinin "arıza"larını modifiye ettiğimi farkedecek, çok seçenekli derecelerin kendi aralarında işleyiş mantığını çözecekler…

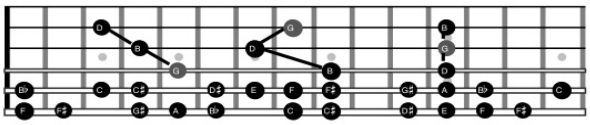

D♭/C
1 ♭2 ♭3/♮3 4 ♭5/♮5 ♭6 ♭7/♮7
D♭m/C
1 ♭2 ♮3 4/♯4 ♭5/♮5 ♭6 ♭7/♮7
D♭+/C
1 ♭2 ♭3/♮3 ♮4 ♭5/♮5 ♮6 ♭7/♮7
D♭°/C
1 ♭2 ♮3 4/♯4 ♮5 ♭6/♮6 ♭7/♮7
D/C
1 ♮2 ♭3/♮3 ♯4 ♮5/♯5 ♮6 ♭7/♮7
Dm/C
1 ♮2 ♭3/♮3 ♮4 ♮5/♯5 ♮6 ♭7/♮7
D+/C
1 ♮2 ♭3/♮3 ♯4 ♮5/♯5 ♭6/♮6 ♭7
D°/C
1 ♮2 ♭3/♮3 ♮4 ♭5/♮5 ♭6 ♭7/♮7
E♭/C
1 ♭2/♮2 ♭3 ♮4/♯4 ♮5 ♭6/♮6 ♭7
E♭m/C
1 ♭2/♮2 ♭3 ♮4 ♭5 ♭6/♮6 ♭7
E♭+/C
1 ♭2/♮2 ♭3 ♮4/♯4 ♮5 ♭6/♮6 ♮7
E♭°/C
1 ♭2/♮2 ♭3 ♮4 ♭5 ♮6 ♭7/♮7
E/C
1 ♭2/♮2 ♮3 ♮4/♯4 ♯5 ♮6 ♮7
Em/C
1 ♭2/♮2 ♮3 ♮4/♯4 ♮5 ♭6/♮6 ♮7
E°/C
1 ♭2/♮2 ♮3 ♮4/♯4 ♯5 ♮6 ♭7
F°/C
1 ♭2/♮2 ♭3/♮3 ♮4 ♭5/♮5 ♭6 ♮7
F♯/C
1 ♭2 ♭3/♮3 ♯4 ♮5/♯5 ♭6/♮6 ♭7
F♯m/C
1 ♭2 ♭3/♮3 ♯4 ♮5/♯5 ♮6 ♭7/♮7
G/C
1 ♮2 ♭3/♮3 ♮4/♯4 ♮5 ♭6/♮6 ♮7
Gm/C
1 ♮2 ♭3/♮3 ♮4/♯4 ♮5 ♭6/♮6 ♭7
G°/C
1 ♭2 ♭3/♮3 ♮4/♯4 ♮5 ♭6/♮6 ♭7
A♭m/C
1 ♭2/♮2 ♭3 ♮4/♯4 ♮5 ♭6 ♮7
A♭°/C
1 ♮2 ♭3/♮3 ♮4/♯4 ♮5 ♭6 ♮7
A/C
1 ♭2 ♮3 4/♯4 ♭5/♮5 ♮6 ♭7/♮7
B♭/C
1 ♮2 ♭3/♮3 ♮4 ♮5/♯5 ♭6/♮6 ♭7
B♭m/C
1 ♭2 ♭3/♮3 ♮4 ♮5/♯5 ♭6/♮6 ♭7
B♭°/C
1 ♭2 ♭3/♮3 ♮4/♯4 ♮5/♯5 ♭6 ♭7
B/C
1 ♭2/♮2 ♭3 ♮4 ♭5 ♭6/♮6 ♮7
Ya da
B/C
1 ♯2 ♮3 ♯4 ♮5/♯5 ♭6/♮6 ♮7
Bm/C
1 ♮2 ♭3/♮3 ♯4 ♮5/♯5 ♭6/♮6 ♮7
B°/C
1 ♮2 ♭3/♮3 ♮4 ♮5/♯5 ♭6/♮6 ♮7

“Bu akorların ve dizilerin oldukça renkli beste ve doğaçlama olanakları barındırdığını söylemeye bilmem gerek var mı?”…diyerek gerek varsa da yoksa da söylemiş oldum.
Bu akorların tembel gitaristler için pratikliği, bir basçı ya da piyanistle çalarken bas notaları (akor sembollerinin kesirden sonraki kısmını) onlara bırakmak ve triadların tüm çevrimlerini tüm sap üzerinde “evirmek çevirmek” olabilir. Ama “delikanlıyım, kendi slash’imi kendim çalarım ben arkadaş…kimseye muhtaç olmam” diyen gitaristler aşağıdaki çizimlerden bir esin alabilirler belki. Farkettiyseniz tiz tellerde triadların çevrimlerini verirken, bas tellerde “triadın akor seslerinin dışındaki” bas notalarını verdim. Yazım kolaylığı açısından da bası sabit tutup triadı değiştirmek yerine, triadı sabit tutup, bası değiştirme seçeneklerini verdim. Bazı bas notalara ulaşmak başta zor gelse de deneyin. Çıkan şekilleri sapta oraya buraya taşımak ve 12 tondan öğrenmek ise tabi ki her zamanki gibi sizin işiniz (tabi ki bu görevi kabul ederseniz… Mission Impossibruuu...)

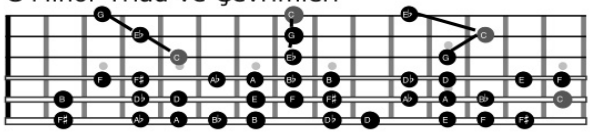
C Major Triad ve Çevrimleri

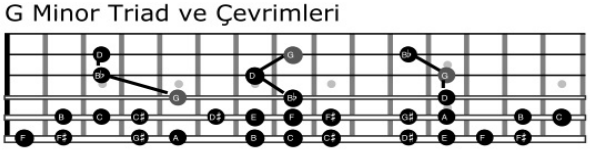
G Major Triad ve Çevrimleri

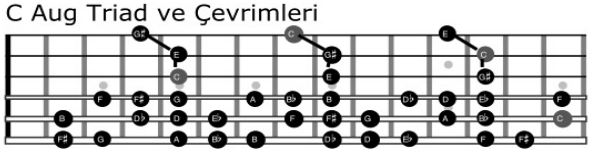
C Minor Triad ve Çevrimleri

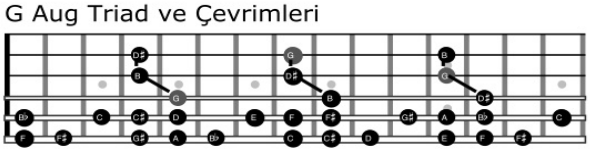
G Minor Triad ve Çevrimleri

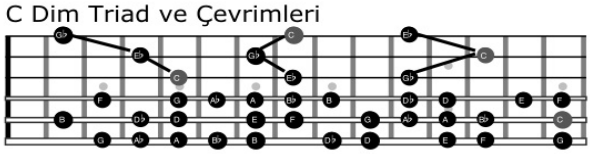
C Aug Triad ve Çevrimleri

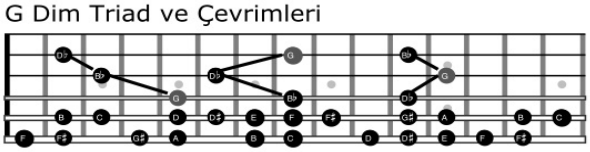
G Aug Triad ve Çevrimleri

C Dim Triad ve Çevrimleri

G Dim Triad ve Çevrimleri

Evet, doğru anladınız, hazır birleştirilmiş çizgilere bir çizgi daha çekerek bir bas nota ekleyeceksiniz… O kadar basit…
“Salaş akorlar çalmayın, slash akorlar çalın” gibisinden anlamsız bir slogan atarak olay yerinden yine süratle uzaklaşıyorum ben...